

ÎNCHEIERE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Dumitru Visternicean, Tamara Chișca-Doneva,
Iuliana Oprea, Nina Vascan

examinând cererea de revizuire depusă de Lidia Marcova și reprezentantul acesteia, avocatul Liliana Panuș, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 aprilie 2013,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ecaterina Dranga împotriva Primăriei Pânășești și Lidiei Marcova cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare, și

la acțiunea reconvențională înaintată de Lidia Marcova împotriva Ecaterinei Dranga privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare,

c o n s t a ț ă:

La 24 august 2010, Ecaterina Dranga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Pânășești și Lidiei Marcova cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii a menționat că prin contractul de vânzare-cumpărare din 17.11.1995, Primăria Pânășești i-a vândut lotul nr.60, cu suprafața de 0,0578 ha, situat în extravilanul din s. Pânășești, r-nul Strășeni, din întreprinderea pomicolă „Narcis” (în prezent „Timeos”) și pentru lotul respectiv a achitat suma de 280,33 de lei. Susține că, la 23 martie 1996, contractul de vânzare-cumpărare a fost înregistrat la Primăria Pânășești sub nr. 197.

Relevă că pe lotul nominalizat a sădit copaci, a astupat un izvor cu beton, a adus un container de fier pe teren, iar în anul 2004 a plecat la muncă peste hotarele țării și, când s-a întors, în anul 2009 a intenționat să achite impozitele, însă, i s-a comunicat că lotul este vândut Lidiei Marcova, care are un lot vecin cu lotul nr. 60 și care achită impozitele.

Reclamanta afirmă că la Primăria Pânășești i s-a comunicat că terenul a fost vândut, deoarece ea era plecată peste hotare și nu a achitat impozitul funciar.

Ecaterina Dranga evocă faptul că Primăria Pânășești a eliberat pe numele ei extras din registrul deținătorilor de teren, prin care se confirmă că este beneficiarul lotului de pământ cu suprafața de 0,0565 ha, însă, OCT Strășeni a refuzat înregistrarea dreptului de proprietate din motiv că deja este înregistrat dreptul de proprietate asupra acestui teren pe numele altei persoane, și anume Lidia Marcova.

Deopotrivă, OCT Strășeni i-a eliberat un certificat din care rezultă că lotul nr. 60 a fost vândut Lidiei Marcova, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 1037 din 12 septembrie 2006.

Astfel, reclamanta consideră acest contract ilegal, deoarece anterior acest teren i-a fost vândut ei.

Solicită anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1037 din 12 septembrie 2006, prin care Primăria Pânășești i-a vândut Lidiei Marcova lotul nr. 60 din întreprinderea pomicolă „Timeos”; și compensarea din contul Primăriei Pânășești a cheltuielilor de judecată.

Prin cererea suplimentară, depusă la 21 martie 2011, reclamanta a solicitat suplimentar confirmarea dreptului de proprietate asupra terenului cu suprafața de 0,0578 ha, conform contractului de vânzare-cumpărare din 17 noiembrie 1995, încheiat între dânsa și Primăria Pânășești (vol. I, f.d. 41).

La 19 aprilie 2011, Lidia Marcova a înaintat acțiune reconvențională împotriva Ecaterinei Dranga cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 17 noiembrie 1995, încheiat între Ecaterina Melega (Dranga) și Primăria Pânășești (vol. I, f.d. 85, 104 recto-verso).

În motivarea acțiunii reconvenționale a menționat că în contractul de vânzare-cumpărare din 17 noiembrie 1995, încheiat între Ecaterina Melega (Dranga) și Primăria Pânășești lipsește semnătura primarului, semnătura Ecaterinei Melega (Dranga) și nu este indicat prețul terenului.

Consideră că, contractul nominalizat este lovit de nulitate în temeiul art. 50 din Codul civil (redacția anului 1964), care prevedea că sunt nule contractele care nu corespund cerințelor legii, cât și în temeiul pct. 4 din Hotărârea Parlamentului nr. 629 din 05 iulie 1991 „cu privire la întovărășirile pomicole”, care stabilește că înstrăinarea loturilor pomicole și a construcțiilor amplasate pe ele poate fi efectuată doar în folosul autorității publice locale.

Judecătoria Strășeni, prin hotărârea din 13 iunie 2011 (vol. I, f.d. 120, 121-122 recto-verso) a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Ecaterina Dranga împotriva Primăriei Pânășești și Lidiei Marcova cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare.

A admis acțiunea reconvențională înaintată de Lidia Marcova împotriva Ecaterinei Dranga și a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare din 17 noiembrie 1995, încheiat între Ecaterina Dranga și Primăria Pânășești, înregistrat în registrul cadastral al deținătorului de teren cu nr. 197 din 23 martie 1996.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 13 septembrie 2012 (vol. I, f.d. 152, 153-156) a admis apelul declarat de Ecaterina Dranga și a casat hotărârea Judecătoriei Strășeni din 13 iunie 2011.

A emis o nouă hotărâre prin care a admis acțiunea înaintată de Ecaterina Dranga și a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 1037 din 12 septembrie 2006 încheiat între Primăria Pânășești și Lidia Marcova.

A respins acțiunea reconvențională înaintată de Lidia Marcova ca fiind neîntemeiată.

Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 17 aprilie 2013 (vol. I, f.d. 180-183), a respins recursul declarat de Lidia Marcova și a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012.

La 10 decembrie 2015, Lidia Marcova a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 aprilie 2013, solicitând admiterea revizuirii, casarea deciziei instanței de recurs, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admis recursul declarat, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012 și menținută hotărârea Judecătoriei Strășeni din 13 iunie 2011 (vol. I, f.d. 189-191).

În motivarea cererii de revizuire a invocat art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă și a menționat că prin ordonanța Procuraturii Strășeni din 22 septembrie 2015 a fost clasată cauza penală nr. 2014330737 pornită la 24 decembrie 2014, în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) din Codul penal. Totodată în cadrul procesului penal s-a stabilit că contractul de vânzare-cumpărare din 17 noiembrie 1995, încheiat între Primăria satului Pânășești și Ecaterina Dranga a fost semnat din partea Primăriei satului Pânășești de către secretarul-dactilograf al ultimei, fără a avea asemenea împuterniciri.

Curtea Supremă de Justiție, prin încheierea din 27 ianuarie 2016 (vol. I, f.d. 231-234) a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Lidia Marcova împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 aprilie 2013.

La 09 ianuarie 2018, Lidia Marcova și reprezentantul acesteia, avocatul Liliana Panuș au depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 aprilie 2013 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012, prin care solicită în esență casarea deciziei instanței de recurs, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie admis recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012, casată decizia recurată și menținută hotărârea Judecătoriei Strășeni din 13 iunie 2011 (vol. II, f.d. 5-7).

În conformitate cu art. 448 alin.(2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

La caz, Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 17 aprilie 2013 a respins recursul declarat de Lidia Marcova și a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012.

Prin urmare, Curtea Supremă de Justiție este competentă de a examina cererea de revizuire depusă împotriva deciziei adoptate la 17 aprilie 2013.

Lidia Marcova și reprezentantul acesteia, avocatul Liliana Panuș în motivarea cererii de revizuire a invocat că, prin ordonanța Procuraturii raionului Strășeni din 08 septembrie 2017, s-a încetat urmărirea penală pe cauza penală nr. 2014330737 pornită în privința cet. Lupașcu Veronica Alexei în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) din Codul penal, din motivul intervenirii prescripției de tragere la răspundere penală. Astfel, cauza penală nominalizată a fost clasată.

Relevă revizuenta și reprezentantul acesteia că, organul de urmărire penală în perioada anului 1995 cet. Lupașcu Veronica Alexei, activând în funcția de secretar-dactilograf în cadrul Primăriei Pânășești, r-nul Strășeni, prin falsificarea de documente, ilegal a confecționat un document oficial fals care acordă drepturi, și anume contractul de vânzare-cumpărare a lotului din 17 noiembrie 1995 încheiat între Primăria Pânășești, r-nul Strășeni în persoana primarului: Popescu Ștefan ca vânzător și Ecaterina Melega ca cumpărător. Totodată, la rubrica „vânzătorul”, în locul

prevăzută pentru semnătura primarului Ștefan Popescu, cet. Lupașcu Veronica Alexei a aplicat semnătura sa, acționând însă fără a fi împuternicită cu acest drept.

Astfel, revizuenta și reprezentantul acesteia opinează că circumstanța enunțată constituie temei real de a solicita revizuirea procesului în temeiul art. 449 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Ab initio Colegiul deține că, în conformitate cu prevederile art. 450 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care sentința penală a devenit irevocabilă –în cazul prevăzut la art. 449 lit. a).

Conform art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Colegiul consideră că, în speță, cererea de revizuire a fost depusă în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când a fost comunicată părților ordonanța Procuraturii raionului Strășeni din 08 septembrie 2017, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a depune cerere de revizuire în temeiul acestei ordonanțe.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de revizuire este inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Succesiv, instanța de revizuire menționează că în conformitate cu art.448 alin.(2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

La fel, Colegiul învederează că în conformitate cu art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Astfel, capacitatea procesuală, existența unuia din temeiurile prevăzute de lege și respectarea termenului de depunere a cererii constituie condiții obligatorii pentru admisibilitatea cererii de revizuire.

La acest capitol, instanța de revizuire evocă faptul că legiuitorul a prevăzută în mod expres și exhaustiv la art. 449 din Codul de procedură civilă temeiurile revizuirii. Analizând cererea de revizuire, Colegiul constată că aceasta este bazată pe prevederile art. 449 lit. a) din Codul de procedură civilă, conform căruia revizuirea se declară în cazul în care s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă.

Colegiul atestă faptul că în viziunea revizuintei și a reprezentantului acesteia, temei de retractare a deciziei Curții Supreme de Justiție constituie ordonanța Procuraturii raionului Strășeni din 08 septembrie 2017, prin care s-a constatat faptul că contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 17 noiembrie 1995 între Primăria Pânășești, ca vânzător, și Ecaterina Dranga (Melega) ca cumpărător ar fi fost falsificat.

În sensul art. 449 lit. a) din Codul de procedură civilă, sub incidența acestei norme cad doar cazurile când un judecător, grefierul, martorul, expertul, traducătorul sau unul dintre participanții la proces, care au luat parte la judecarea unei cauze civile, au fost condamnați printr-o sentință penală irevocabilă pentru infracțiune în legătură cu judecarea pricinii civile, anterior examinate.

Astfel, Colegiul vădește că, pentru a întemeia revizuirea în baza art. 449 lit. a) din Codul de procedură civilă, este necesar de a demonstra că circumstanțele invocate în revizuire se dovedesc printr-o sentință irevocabilă, fapt ce presupune existența unui proces penal, în cadrul căruia au fost respectate toate particularitățile și garanțiile oferite de legea procesual penală.

În speță, însă, nu există o sentință penală irevocabilă prin care să fi fost recunoscută vinovăția Veronicăi Lupașcu în confecționarea documentelor oficiale false, și anume contractul de vânzare-cumpărare a lotului din 17 noiembrie 1995 încheiat între Primăria Pânășești, r-nul Strășeni, în calitate de vânzător, și Ecaterina Melega, în calitate de cumpărător.

Colegiul opinează că ordonanța procurorului Procuraturii raionului Strășeni Vitalie Florean emisă la 08 septembrie 2017 nu se bucură de puterea lucrului judecat și nu poate fi echivalată cu o sentință judecătorească penală irevocabilă, deoarece prin aceasta nu s-a constatat vinovăția Veronicăi Lupașcu în comiterea faptelor ce-i sunt incriminate, precum și nu a fost declarată vinovată de comiterea acestora.

Mai mult decât atât, instanța de revizuire reiterează că dispoziția art. 449 lit. a) din Codul de procedură civilă își găsește aplicabilitate doar în cazul când sentința de condamnare este pronunțată în privința unui judecător, grefier, martor, expert, traducător sau unul dintre participanții la proces, care au luat parte la judecarea unei cauze civile. În cazul din speță, urmărirea penală finalizată cu emiterea ordonanței procurorului Procuraturii raionului Strășeni Vitalie Florean emisă la 08 septembrie 2017 a fost pornită în privința cet. Lupașcu Veronica Alexei, care nu este subiect al raportului material litigios.

Dealtfel, Colegiul notează că aceasta era secretar-dactilograf în cadrul Primăriei Pânășești, adică angajat al autorității publice locale, iar presupusele ei acțiuni ilegale nu pot fi imputate terțelor persoane, la caz Ecaterinei Dranga (Melega). Astfel, se deduce că prin ordonanța procurorului Procuraturii raionului Strășeni Vitalie Florean emisă la 08 septembrie 2017 nu a fost constatat faptul că Ecaterina Dranga (Melega) cunoștea și a admis sau a participat la falsificarea de către Veronica Lupașcu a contractului de vânzare-cumpărare a lotului din 17 noiembrie 1995. Respectiv, presupusele acțiuni ilegale ale Veronicăi Lupașcu nu-i sunt opozabile Ecaterinei Dranga (Melega), în timp ce ultima ca un dobânditor de bună credință a înregistrat drepturile sale asupra bunului imobil și a achitat impozitul și cotizațiile pentru acesta (vol. I, f.d. 42).

Corelând ipotezele relevate, instanța de revizuire ajunge la concluzia că circumstanțele invocate de revizuentă și reprezentantul acesteia, precum și înscrisurile aduse în susținerea cererii de revizuire nu corespund condițiilor obligatorii pentru a putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 449 lit. a) din Codul de procedură civilă.

În acest sens, Colegiul subliniază că procedura de retractare a hotărârilor judecătorești irevocabile nu reprezintă o cale de atac propriu-zisă și nu are drept scop verificarea legalității și temeiniciei actelor judecătorești, ci reprezintă o procedură

distinctă de reexaminare a pricinii de către instanța care a emis-o, în virtutea unor circumstanțe noi descoperite.

În condițiile speței este relevantă și jurisprudența CtEDO, în care Înalta Curte a reiterat că, dreptul la o instanță, garantat de art. 6 § 1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară prin circumstanțele unui caracter esențial și imperios (*Josan v. Moldova*, nr. 37431/02, § 25; *Brumărescu v. România*, nr.28342/95, §61; *Ryabykh v. Rusia*, nr.52854/99, §52).

Din considerentele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Lidia Marcova și reprezentantul acesteia, avocatul Liliana Panuș împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 aprilie 2013 ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

A respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Lidia Marcova și reprezentantul acesteia, avocatul Liliana Panuș împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 aprilie 2013, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ecaterina Dranga împotriva Primăriei Pânășești și Lidiei Marcova cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare, și la acțiunea reconvențională înaintată de Lidia Marcova împotriva Ecaterinei Dranga privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea

Nina Vascan